

עצמו עסק בהוצאה לאור של הכרך שלפניו, וכתת-כותרת הוצע לו לכנותו "דיוקנו של מדינאי כאיש צעיר", היה שוקל את ההצעה בכל כובד הראש שבו ניחן.

דברים שנאמרו בערב השקת ימי לונדון - מכתבי משה שרת מלונדון, 1920-1921, במוזיאון ההגנה ע"ש אליהו גולומב ב- 4.11.03. הספר ראה אור בהוצאת "העמותה למורשת משה שרת".

לנופך הבעלנות. אולם אם נאמר שזהות עצמית מתגבשת גם מתוקף סביבתה, לשלוש מילים אלה בפיו היה צליל טרגי.

בתנופת הניתורים בין הזמנים אנתר חזרה לימי לונדון. מכלי ראשון ידוע לי שמשה שרת קרא את ספרו של ג'יימס ג'ויס **דבלינאים** ואף המליץ על קריאתו בחום לב. ואולם אין לי מושג אם קרא את ספרו **דיוקן האמן כאיש צעיר**. אם כך ואם כך, נדמה לי כי אילו הוא

שואל את עצמו: ומה עכשיו? והוא כותב שם משהו כזה - (לצערי לא מצאתי את המקום: "כל מה שאני מצליח לעשות בימים אלה זה למרר את חיי ציפורה".

בקו של הכתיבה ככישרון טבעי וכיצר ביטוי בלתי אמצעי -

מאז ימי לונדון הוסיף משה שרת לכתוב ולכתוב ולכתוב. יעידו על כך - חומרים - חומרים - כל אותם מכתבים ותזכירים ויומנו האישי (שעקב צבר תכונותיו מצטרף ליצירות ספורות מאוד הנמנות עם סוגה זו). אבל יש עובדה ניצחת: אם אמנם הוציא לאור שלוש אסופות שנים ספורות לאחר הדחתו - את **כשער האומות** שנזכר לעיל, את "משוט באסיה" שאותו הקדיש כך: "לציפורה/ אשר כמכתבים אליה/ נרשמו פרקי יומן זה", ואת הכרך **הדק אודות שכבו** שבו אסופת דברים שאמר וכתב על אנשים קרובים לו שהלכו לעולמם, הנה לא עלה בידו להגשים רעיון שרחש בו ימים רבים, לכתוב ספר על אביו ובהמשכו גם עליו עצמו. אמנם העלה על הכתב כמה פיסקות פותחות על אביו, אך לא יסף. מדוע? הן מיום ההדחה ועד שנת מחלתו, היו עיתותיו בידו למלאן כחפצו. ובכן, מדוע לא מימש את חפצו?

יש לי שלוש סברות. סברה אחת אומרת שהיות שכל השנים היתה כתיבתו מעוגנת בתיאור חוויות מיידיות, עכשיו התקשה לסגל לעצמו שגרת כתיבה אחרת. סברה שנייה אומרת שהיה מודע לכך שכדי שכתובה על חיי אדם תהיה בעלת ערך, עליה להיות אמיתית עד לפני ולפנים - לאו-דווקא מבחינת העובדות, אלא מבחינת הנימה של הרצאת הדברים. אולי הרגיש שנימה זו אינה מצטללת בקולו, אולי הרגיש שנימה זו עדיין אינה מצטללת בקולו. וסברה שלישית: השתקעות במשטר כתיבה כל כך תובעני היתה מוכיחה לו השכם והערב שהוא יכול להתמסר לה דווקא משום שליבת חייו נעקרה ממנו. ואולי - תיקו.

ואחרון-אחרון, הקו של זהותו העצמית - בעיצומו של מסעו באסיה בסתיו 1956 התחוללה מלחמת סיני. אז הבין שסוף מעשה ההדחה שלו מידי בן-גוריון חצי שנה קודם לכן לא היה אלא כדי למנוע בעדו להפריע ואולי אפילו להפר את המחשבה תחילה של תכנון מלחמה זו ואת הוצאתו לפועל. בשובו מן המסע באה ציפורה לשדה התעופה לקבל את פניו. היא ידעה מה מתחולל בנפשו ואמרה לו: "העיקר שחזרת ארצה -", והוא השיב לה: "ארצי הלכה ממני."

לא אכנס כאן לנטייתו לשפת דימויים וגם לא

שלמה שפירא

לזכרה של רעייתי סיגל

קצת אלוהורה על זרוע היד של השנה החדשה

ואת פרושה כשמלה לפני כל סביבותיה:

ראיתי אותך מחממת אורית סעדה
וחשבתי שהשנה החדשה תהיה
מסעד חם לכל אוהבי נפש.

ראיתי אותך מסדרת על מפת הבוגנוויליאה
כל דבר בצנעה,
וחשבתי שהשנה החדשה תהיה רגועה ורדה
מושכת טוב מאין כמוה,
גם בגלל שהיערה עוד תוסיף לשכר על שמחת היין.

ראיתי אותך שותה כמה כוסות של אשר
וחשבתי שאין מתקררין, לעולם, תחת שמי כפתו.

ראיתי אותך חובקת ינקות נדבכת
וחשבתי איך פעם חבקו כל תינוק באהבה
ובידיים מכל הלב, כנראה יתבקונו.

גם לקראת לילה צונן, קצת מעיף
את השמחה, שמלתך אורירית ויפה
ובהנאה תמשיכי לחיך רב אשר
מהלב אל כל לב לאורך כל השנה.

אהבתך נשארת

אהבתי בת-עין

במשמר עולמי שירת נשגבותך

כל מגדי תארים נאים לך

בי נשבעתי

בבקר בלילי אאיר ירחך.

חירות

עד כמה רחוקה החרות
שמעבר למעטפות האהדה
כנראה, שתמיד
רק מתוך תוכה
גופך רץ
טפחות נותן למחשבותיה

אתה יכול אפלו
להסתובב עירם לאשרך.